

Mariborski

VEČERNIK

„JUTRA“

Cena 1 Dir

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11, tel. 2440 in 2455 / Ljubljana, Knačjeva ul. 5, tel. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126. / Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan in stane mesečno dostavljen na dom 12 Din, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din. / Oglasi po ceniku. / Oglase sprejemata tudi uprava »Jutra« in »Slovenskega Naroda« v Ljubljani. / Poštni čekovni račun št. 11.409. / Posamezna šte. 1 Din.

Mariborska revija dela in uspehov

Mariborski teden je danes otvoril vrata k svojim bogatim razstavam, ki pričajo o marljivosti in sposobnosti domačih podjetnikov, obrtnikov in trgovcev – Pester program vsakovrstnih prireditev

Maribor, 3. avgusta. Nikdo ne more in ne sme odrekati Mariboru, ki je kot severna obojema trdnjava in center precejšnjega dela slovenske zemlje, tudi značilen mejnik med srednje evropskimi industrijskimi in balkanskimi agrarnimi deželami, njegovega velikega urbanističnega pomena in lepe bodočnosti. Prav tako pa je naš Maribor po svoji lepi in posrečeni legi ob vznožju zelenega pohorskega masiva in Kozjaka ter vinogradnih Slovenskih gor in na obronkih žitnega Dravskega polja ter na obeh bregovih deroče Drave tipičen predstavnik vsega slovenskega Stajerskega.

Kot tak se je pričel zadnja leta močnejše zavedati, da je na severu slovenskih po-

krajin glavno središče, pričel je združevati v sebi vse sile, ki ga bodo dvignile, ki ga bodo tesno povezale na pripadajoče podeželje in mu obenem ustvarile sloves, ki mu ga narekuje že njegova preteklost. Pričela se je zadnja leta, buditi v Mariboru prepotrebna lokalna zavest in ponos ter se tako Maribor polagoma otresla tiste malo-meščanske miselnosti, da mu manjka tradicij, da mu manjka pravih predpogojev za uspešno gospodarsko življenje in udejstvovanje. Silka Maribora in vse njegovo življenje se vključuje v splošni gospodarski desipresiji in izrednim razmeram vidno preobrazuje in ustvarja se izgled za njegovo najlepšo bodočnost.

Mariborski župan dr. Fran Lipold, načelnik zadruga „Mariborski teden“

najlepšo bodočnost. Ob koncu svojega nagovora se je g. župan toplo zahvalil zlasti agilnim članom zadruga ravnatelju »Putnika« g. Loosu in bančnemu uradniku g. Gilliju ter vsem, ki so pripomogli, da je bil prirejen letošnji Mariborski teden v tako velikopoteznem obsegu.

Zahvalil se je tudi mariborski industriji in obrtnikom ter organizatorjem pestrih poučnih ter nazornih letošnjih razstav Mariborskega tedna.

Čestitke bana

Za prijazno povabilo se je nato zahvalil ban g. dr. Dinko Puc, ki je izrazil svoje veselje v imenu vse dravske banovine nad sijajno organizirano prireditev in čestital k uspehu ter je želel nadaljnji razvoj in najlepšo bodočnost. V imenu cerkvene oblasti je spregovoril stolni prost g. dr. Vrabec, ki je v ginjačih besedah omenil, da tudi cerkvena oblast lavantinske škofije budno zasleduje ves gospodarski in kulturni razvoj obmejnega Maribora in mu čelijo kar najlepših uspehov. Vojška godba je nato zaigrala državno himno. Posamezni odlični predstavniki oblasti in gospodarskih ter kulturnih institucij pa so iskreno čestitali prirediteljem in jim krepko stiskali roke s željo, naj bi bila sreča bogata in velika.

Ogled razstav

Sledil je koncert vojaške godbe na raztavišču, ki so ga nekaj časa poslušali vsi odlični gostje; nato pa so se v spremstvu g. župana dr. Lipolda in ostalih članov vodstva Mariborskega tedna ogledali vse razstave. Svoje zadovoljstvo nad marljivostjo in skrbno pripravljenostjo ter nad izbiro vsega materiala je izrekel ban g. dr. Dinko Puc, prebivalci pa niso mogli organizacije tudi ostali odlični gostje. Posebno jim je bila všeč splošna industrijska in specialna tekstilna razstava, ki prikazuje industrijsko moč našega obmejnega mesta, všeč pa so jim bile tudi vse ostale razstave. Po ogledu je priredila zadruga »Mariborski teden« povabljenim odličnim gostom na zabavišču zakusko, ki so se je udeležili tudi številni zastopniki mariborskih gospodarskih in kulturnih ustanov.

Takoj po otvoritvi so se vsule množice meščanov na prostor Mariborskega tedna in so že v dopoldanskih urah dosegle posamezne razstave naravnost sijajen obisk. Na mah je oživel zabavišče in tudi številne velikomestne atrakcije, kakor avtodrom, vrtiljaki, tobogan, železniška strahov, smrt na stena itd. so pričeli delovati.

pester spored!

Maribor pred vojno in po vojni

Gospodarsko življenje Maribora se pred vojno ni moglo razmakniti preko gotove stopnje. Bil je Maribor predmestje Gradca, v katerem se je uspešno razvijala je mala trgovina in obrt, bil je brez notranje

Mariboru novo industrijo, ki je našla ugodna tla. Maribor se je znašel v novi eri. Toda kriza je zavrla njegovo naglo napredujoče gospodarsko življenje in zaradi tega si ni mogel ustvariti svojega posebnega značaja, ki ga ima vsako mesto. Maribor ni danes ne izrazito industrijski, ne izrazito trgovski, pa tudi ne uradniški. Po svoji naravi leži z romantično okolico in milim podnebjem bi se mogel Maribor preleviti slej ko prej v prikupljiv letoviščarski kraj in smelo trdimo, da je prav v tujem prometu in turizmu njegova lepa bodočnost.

Narajočiji tujski promet pospešuje še sedaj mestni razvoj in je v tej kratki dobi že mnogo pripomogel k spremembi zunanje podobe našega obmejnega Maribora.

Sokola Pobrežje

Prva prizadevanja za razvoj tujkega prometa in turizma so rodila skoro nepričakovane uspehe, ki so dali Mariboru novih pobud.

Velika veselica

moči in vse to je močno vplivalo na njegovo zunanjo podobo. V predvojnem času so se prirejale v Mariboru le manjše razstave vin, sadja in drugih kmetijskih pridelkov. V kolikor se je pred vojno razvila v Mariboru industrija, ki se je omejevala na mlinsko in usnjarsko, je kmalu po nastanku naše nove močnejše države dobila svoj pečat. Gospodarskemu življenju Maribora so bili ustvarjeni novi pogoji, novi viri.

Nova gospodarska politika je prinesla mariborskemu gospodarskemu življenju novih zvez z ostalimi deli naše države, ki so bile dokaj ugodne za trgovino, obrt je našla na uspešen konzum, takozvani industrijski protekcionizem pa je ustvaril

Kako je prišlo do prireditve Mariborskega tedna

Druga mesta utrjujejo svoj sloves z raznimi sejami in prireditvami večjega značaja. V prvih letih po vojni so ponazarjale gospodarsko življenje Maribora razne industrijsko-obrtno in vzorčne razstave, ki pa zaradi vpliva ljubljanskih velesejmov niso mogle doseči zaželenega efekta in tudi niso mogle tipičnosti nezakristaliziranemu Mariboru prinesli pričakovanih koristi. Mariborčani, ki jim je zrasel k srcu Maribor in ki so bili v skrbah za njegovo bodočnost, so s dosedanjim županom g. dr. Lipoldom na čelu, hoteli za vsako ceno ustvariti, dobro poznavajoč dane prilike, nekaj, kar bi naj dalo gospodarskemu in kulturnemu žitju Maribora novih smeri, imelo so mimo drugega predvsem pred očmi prve uspehe naraščajočega tujkega prometa, uspehe, ki so bili morda večji, kakor se je na prvi pogled zdelo.

V takih mislih in skrbah se je rodil pred štirimi leti prvi »Mariborski teden« s številnimi in pestrimi razstavami in prireditvami. Razstave naj bi pokazale gospodarstvo in napredek, prireditve pa kulturno življenje Maribora in vse naj bi privabilo v Maribor čim večje število obiskovalcev, ki naj bi se na ta način seznanili z njegovim življenjem. Skrb pa, ki se je ob

otvoritvi prvega tedna pojavila in je splošno prevladovala v javnosti, je bila s prvimi uspehi potlačena. Led je bil prebit in organizatorji so se znašli na pravi poti.

Naslednje leto se je organizirala zadruga »Mariborski teden«, ki je našla sredi mesta primerne prostore, na katerih so bile koncentrirane vse razstave in prireditve in je bil pripravljen tudi že velik zabavni prostor. Tako je bil drugi »Mariborski teden« mnogo boljši od prvega, tretji je veliko prekašal drugega, za letošnjega četrti, pa je zadruga pripravila vse naravnost velikopotezno in širokogrudno, ne oziiraje se na ogromne stroške in na svoja skromna razpoložljiva sredstva. Vse pa, kar je bilo ustvarjenega in pridobljenega, je ustvarila lastna volja in moč.

Maribor se je dostojno pripravil na ta dogodek. Njegova zunanja podoba kaže že na prvi pogled, da je prišel Mariborski teden Mariborčanom v kri in meso. Vse izložbe trgovin so okusno urejene in okrašene z inicijalkami MT. življenje pa se je vedno poyečalo. Pester in nadsej zanimiv program pa nam priča o resnični velikopotezni zamisli IV. Mariborskega tedna, ki je bogat tudi na številnih posebnostih.

električnih žarnic. Pri vходу na prostor Mariborskega tedna, so že včeraj popoldne zavihrale državne trobojnice v znak slovenskega dogodka četrti otvoritve. Vse mestne ulice in ceste so kar čez noč ožvele in je Maribor danes po številu prebivalcev mnogo močnejši kot je bil še včeraj. Na razstavnih prostorih in na zabavišču samem pa so še danes dopoldne pred otvoritvijo z mrzlično naglo pripravili vse, kar je bilo nujno potrebno za sprejem prvih

odličnih gostov. Mirno lahko trdimo, da praznično oblečen in letos kar najslovesnejše sprejema prve goste.

Odlični gostje

Ob pol 11. uri so se zbrali na prostoru Mariborskega tedna člani zadruga s predsednikom in mestnim županom g. dr. Lipoldom na čelu ter številni odlični predstavniki našega gospodarskega kulturnega in javnega življenja. Otvoritvi je prispeval sam ban g. dr. Dinko Puc in tako počastil s svojo prisotnostjo slovesnost dogodka. K slavnosti otvoritvi IV. Mariborskega tedna so nadalje prišli bivši minister in narodni poslanec g. Mohorič, predsednik ljubljanske zbornice za TOI g. Jelačin, predsednik ljubljanskega velesejma g. Bonač, ravnatelj centrale »Putnika« g. Perše, ter veliko število drugih odličnih predstavnikov raznih gospodarskih ustanov iz Ljubljane, Zagreba in drugih mest. Od doma-

na telovadišču

činov smo pa opazili pri slovesni otvoritvi zastopnika mestnega poveljnika, oba sreska načelnika dr. Senekoviča in Milana Makarja, predsednika okrožnega sodišča g. dr. Ziberja, sodnega prosta dr. M. Vrabca, šefa državnega tožilstva g. dr. Zorjana, predstojnika mestne policije g. Radoševića, čefa obmejne policije g. Krajnoviča, nadalje predsednika Združenja mariborskih trgovcev g. Ferdo Ponterja predsednika okrožnega odbora obrtnih združenj g. Bureš, obrtnozadruženega nadzornika g. Založnika, ravnatelja banovinske vinarske in sadjarske šole g. Priola ter mnoge druge predstavnike raznih mariborskih korporacij.

Pozdrav župana

Vse navzoče je toplo pozdravil predsednik zadruga »Mariborski teden« mestni župan g. dr. Lipold. Imenoma je pozdravil odlične predstavnike oblasti in raznih gospodarskih in kulturnih institucij posebno toplo pa bana dravske banovine g. dr. Puc. V svojem otvoritvenem nagovoru je podal najpoprejši kratek historiat, kaj je privelo Maribor do današnjega slovesnega trenutka in kaj je dalo povod, da se je v Mariboru organiziral Mariborski teden. Posebej je povdal, da so se razblinjala v nič vsa skeptična naziranja o Mariborskem tednu, ki se je v kratki dobi štirih let močno zasidral in takorekoč že ustalil na mariborskih tleh. Podčrtal je nadalje v svojem govoru dosedanje uspehe Mariborskih tednov in nato v krepkih izjavah orisal koristi, ki jih ima od te prireditve Maribor sam in vse njegovo zaledje. Dejal je, da vodijo zadrugo v njenem težavnem poslu pri organizaciji izključno le idealna stremjenja, ki naj prinesejo našemu obmejnemu mestu

Nujna potreba železniške zveze Maribora s Slovenskimi goricami

To zahtevajo tudi življenski interesi obmejnega ozemlja

Maribor, 3. avgusta. Obmejni promet je utrpel usoden udarec s tem, da je železniška zveza

4. VIII. t. l. ob 16. uri (4)

Spilje — Radgona prešla v last avstrijske zvezne države. Popolnoma odveč bi bilo poudarjati, da sedanja železniška zveza Maribora s Slovensko Kraji no in Gornjo Radgono kot obmejno trdnjavo našega Pomurja ne more ustrezati gospodarskim in drugim interesom obmejnega ozemlja, da drugih sploh ne jemljemo v poštev. Posledica te neprikladne in zamudne železniške zveze je bila, da se je gravitacijska težnja Slovenske Krajine odmaknila od Maribora in se premaknila proti Zagrebu in drugam. Ti in drugi razlogi so povzročili diskusija o nujni potrebi železniške zve

Drugi tudi še?

Na notico, ki je bila objavljena pod zgornjim naslovom v našem listu šte. 172 z dne 1. avgusta t. l. nam pošilja uprava »Narodnega gledališča« tole pojasnilo:

V nadi, da čimbolj ustreže želji občinstva po izpremembah v gledališkem ansamblu, je gledališka uprava lanske leto angažirala nekaj novih članov celo preko bucheške možnosti. Ker pa se to ekonomsko ni obneslo, se letos zopet skriči število članstva na moralno stanje. — Vrzel, ki jo zapuša g. Skrbinek pa bo skušalo gledališče zamašiti s celo serijo gostovanj v igralskem in v režijskem pogledu, glede katerih se že vrše obsežna pogajanja. Najbolj vsestransko uspeši gost bo potem zasedel mesto g. Skrbinka. — Gospa Dragutinovičeva odhaja v polkoj, zaprosili pa smo, da bo mogla v svojih uspešnih ulogah nastopati tudi še nadalje. Poskrbeli smo nadalje, da bo v bodoči sezoni sodelovala tudi gđ. Branka Rnsbergerjeva, ki se je že odlično uveljavila na odru. — Črno gledost je torej povsem neumestna, nasprotno, vse gledališko osebje gleda s polnim zaupanjem v bodočo sezono, ki obeta postati še osebno zanimiva in uspešna.

Tezenske novice

Na naših njiyah so se pojavili mnogi, celo nedorasli tatovi poljskih pridelkov, zlasti krompirja in koruze. Nedavno je železničar V. ujel tatlice

pri nepoštenem poslu in jih predal orožnikom. — V takozvanem Stražanskem gozdu v bližini Spesovega sela na Pobrežju se bo postavilo skladišče za kosti in se je vršila že tozadnja komisija.

CROATIA

zavarovalna zadruga išče za Maribor sposobnega in inteligentnega uradnika za zunanjo službo: akvizicijo življenjskih zavarovanj. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Croatia«. 3345

Za časa Mariborskega tedna

VELIKI KAVARNI
dnevno
KABARET KONCERT PLES

Kavarna

„Rotovž“

popolnoma na novo renovirana ter ima lep in prekrasen senenat, prahu prost vrt, v katerem se vsak gost prav udobno in prijetno počuti.

GRAJSKI KINO. Do vključno ponedeljka najvselejše veseloigra z Anny Ondro v glavni vlogi. Kot njen partner ljubljenec žena Adolf Wohlbrück
»ZAMENJANA NEVESTA«
Zabava in smeh. Globoko znižane cene. Sledi opereta »ROŽE Z JUGA«.

Union čokolado Union kakao Union bonboni

Drobiž iz mesta in okolice

—m Nacionalnim društvom. V nedeljo dne 4. avgusta priredi Jadranska straža železničarjev gozdno veselico v št. Ilju v Miljovčevem gaju. Odhod iz Maribora z vlakom ob 13. Povratek poljuben. Vabilo nacionalna društva in prijatelje, da se tega izleta in gozdne veselice polnoštevno udeležijo. — Odbor Jadranske straže železničarjev v Mariboru.

—m Za ravne učenice. Preteklo nedeljo je mali dečki središče princel 135 Din za ravne učenice slivniške šole. Posebno organizacijsko sposobnost so pri tem pokazale hčerke g. dr. Novaka, majorja Pavliča, Kosha in Mejovska.

—m Koncerti na zabavišču Mariborskega tedna. Dances ob 20.30 do 22 koncertira godba železničarskega glasbenega društva »Dravec«; jutri, v nedeljo od 11 do 12 dopoldne koncert glasbenega društva železniških delavcev in uslužbencev, zvečer od 20.30 do 2 pa koncert vojaške godbe.

—m Razstavljači MT dobe vetopnice za Mariborski teden po znižani ceni Din 10.— pri upravi Mariborskega tedna.

—m Slovensko lovsko društvo podružnica Maribor javlja svojim članom, kiso si nabavili lovsko karto ter plačali zanj razen državne št. banovinske takso v zne-

sku 120 Din, daje ta banovinska taksa znižana na 50% državne takse in da jim vrne preveč plačani znesek banke uprava na podlagi izpolnjenega blanketa, kiga dobe pri pristojnem stroškom načelstvu (za Maribor srezko načelstvo soba št. 33), oziroma na podlagi zadavne kolektivne prošnje, in to na podlagi banovinske uredb z dne 13. VII. 35, III. 1379/4.

—m Jadranski stražarji V nedeljo 4. avgusta vsi v št. Ilju, kjer priredi tamkajšnji aglini krajevni odbor Jadranske straže svojo prvo gozdno veselico, na kateri bodo sodelovali tamburaši, godba in domači pevec. Vstopnine ni. Čisti dohodek je namenjen letovanju tamkajšnje otroškega deca v lastnem domu v Belcu. Oddolžimo se z obilno udeležbo krajevnemu odboru JS v št. Ilju za težko delo, ki ga vrši na naši severni meji.

—m Sokol Maribor H. Pobrežje priredi jutri, v nedeljo 4. avgusta veliko veselico s peštrimi sporedom. Val prijatelji, sestre, bratje in vsi ostali so nam prav priročno dobrodošli! Zagotavljamo zadovoljitev vsem željam! V primeru slabega vremena bo družabni večer pri br. Renčlju. — Zdravo!

—m Mras, študenti pri Mariboru velik vrtni koncert v nedeljo.

—m Jadranski ekspres potuje dnevi med 7. in 8. zvečer z udobnim avtobusom skozi Maribor in bo tukaj oca ob 7. uri zvečer. Ima še nekaj praznih mest za Dunaj ter stane vožnja za tja 250.— za tja in nazaj pa Din 380.—. Avtobus se vrne v sredo dopoldne. Prijeve sprejema Putnik, Aleksandrova cesta 35., tel. 21—22. do 18.

—m Tudi razstava brezmotornih letal bo v okviru Mariborskega tedna v telovadnici meščanske šole v Krekovi ulici.

—m Prihodnje dni bodo pobirale gđ. učiteljice Gornje Lendave. V Prekmurju prostovoljne prispevke za tamošnji Društveni dom. Naproša se cenj občinstvo, da to akcijo podpre, ker je to obsejna postojanka, kraji pa so siromašni.

—m Mladeničji pozor! Na mestnem vojaškem uradu so intresentom na vpogled vojaške šole: Zrakoplovna podčastniška šola v Novem Sadu za roj. 1914 — 1918, pogoji osnovna šola; Nižja šola intendantske akademije v Beogradu; 16 do 21 let, pogoji vsaj 6 razredov gimnazija ali realke; Nižja šola vojne akademije v Beogradu; 18 do 22 let, 8 razredov gimnazije ali realke z maturo; Vojna muzična šola v Vršacu; 14 do 16 let, pogoji osnovna šola in znanje angleškega, francoskega 30 let, pogoji: vsaj 4 razredi srednje

šole in znanja angleškega, francoskega ali nemškega jezika.

—m Gostilna Sebe, Razvanje pri Mariboru vsako nedeljo vrtni koncert — Igra Berglesova kapela.

—m Mast, klobase, števce, bakreni kotel. Naše oblasti imajo mnogo posla z delomržezi, ki se klatijo po deželi in kraje vse, kar jim pride pod roko. Tako je posestnik Franc Podgoršek na Majskem vrhu prijavil orožnikom, da so mu neznani storilci odnesli iz kleti 30 kg masti in 20 klobas. V Saleku pa so ukradli zlikovci posestniku Martinu Silovski električni števce, odnesli pa so tudi 50 kg težak bakreni kotel. Tatvine so se vršile v času, ko so ljudje delali na polju.

—m Savezna strelska družina pri Sv. Jurju ob Pesnici priredi, dne 4. avgusta 1935 nagradno streljanje s pričetkom ob 9. uri dopoldne. Obenem bo istega dne tudi narodna veselica na prostem. Prosimo vsa društva, da istega dne ne priredijo veselice.

—m Restavracija »Trije ribniki« J. Kliček, obojčki, piške, narezki, Tscheligijsvo pivo, dobra štajerska vina.

—m Bog daj areto! V Mariboru so se poročili; inž. arh. Danilo Fürst in Ljubica Leskovarjeva, hčerka odvetnika; viničarski sin Maks Deučnam in posestnica Jožefa Prahova; carinski deklarant Marjan Kraut in poštna uradnica Mihaela

IV. „Mariborski teden“
3. — 11. avgusta 1935

Revija nacionalne produkcije. Tekstilna razstava, splošna industrijska, velika obrtna, vinska, vrtnarska, fotoamaterska, praprotna, turistična itd. Velika razstava slovenske umetnosti. 3.—4. VIII. mednarodni plesni turnir in III. drž. razstava čistokrvnih osov. 9.—11. VIII. nlovalna in skakalne tekme na Mariborskem otoku. 50% popust na železnicah od 1.—15. VIII. 1935.

Gačnikova; narednik Milan Barović in tkalka Barbara Lubejeva; trgovski poslovođa Edmund Romih in trgovčeva hči Roza Prisknikova iz Apač; ključavničarski mojster Jožef Kunc in posestnikova hči Marija Antolovičeva iz Ljutomer; trgovski poslovođa Edgar Perko in predica Kristina Jusova;

Zobozdravnica dr. med. dent. et dr. phil. BOSILJKA KRAJNOVIČ

se je vrnila z dopusta ter zopet redno ordinira v Mariboru; Glavni trg 23, hiša Oset, od 9. do 12. in od 15. do 18. ure.

—m Pižmovke se vedno bolj razširjajo. Kakor smo že svojčas poročali, je bil v bližini Ljutomera ubit eksemplar pižmovke (fiber Zibethicus). Pred dnevi so pri Sv. Lenartu v Slov. gor. zopet ujeli in ubili mlado pižmovko, kar je dokaz, da je po deželi še več te živali. V interesu prebivalstva, posebno pa kmetov, bi bilo, da se razširjanje te tevarne živali z največjo strogostjo prepreči. Pižmovka, ki je bila ujeta pri Sv. Lenartu, se lahko vidi v izložbi nagačevalca Franca Walnerja v Slovenski ulici 18.

Koristen izum Mariborčana

Včeraj popoldne se je vršilo razstavišču Mariborskega tedna komisijsko predvajanje novega ljudskega hladilnika, ki ga je zgradil po lastnih originalnih načrtih obratovodja mestne levalnice g. Andrej Semenič. Hladilnik je namenjen predvsem neimovitim slojem prebivalstva in je bil izum od strokovnjakov ocenjen kot odličan. V komisiji so bili med drugimi inž. Jelenc, dr. Novak in dr. Rojko S. Semenič je svoj izum že prijavil kot patent. Za časa trajanja Mariborskega tedna si bodo naše gospodinjice hladilnik lahko ogledale na razstavišču.

NAJKRASNEJŠI SVINČENI KRISTALI neverjetno poceni.

M. ILGERJEV SIN, urar in juvelir
PLAČILNE OLAJŠAVEI

MARIBOR, Gosposka ulica 15.

POUK

Za popravne izpite temeljito pripravljam srednješolce. Naslov v upravi »Večernika« 3358

SLUŽBE

Sprejem prodajalke galanterijske ali mešane stroke s 1. septembrom. Znanje nemščine ter priprazen nastop prepogoj. Ponudbe z navedbo plače prosim na upravo »Večernika« pod »Začetnica«. 3364

GOSPODINE

za prodajo znakov »Mariborskega tedna« sprejme pisarna »M. T.«, Aleksandrova c. 35. 3351

ISCEN VAJENCA

za mesarijo (kmečkega fanta). Jožef Koder, Sv. Lovrenc na Pohorju. 3354

STANOVANJA

SOBO IN KUHINJO er sobo takoj oddam. Gostilna Božič, Sv. Peter pri Mariboru. 3354

ENOSTANOVANJSKA HISA z vrtno za 17.000 Din naproda. Stropnik, Tezno, Ptujška cesta 156. 3380

SOLNČNO SOBICO ODDAM solidnemu gospodu v sredini mesta. Naslov v upravi »Večernika«. 3379

STANOVANJE

solnčno, dve sobi in kuhinja, oddam s 1. septembrom. Vprašati hišnika, Tattenbachova ulica 26, Maribor. 3374

SOBO

lepo opremljeno, oddam. Maribor, Maistrova ul. 18/I, desno. 3372

SOBO

lepo opremljeno, oddam s hrano dvema gospodoma. Maribor, Miklošičeva ul. 2/III, vrata 7. 3352

BREZPLAČNO STANOVANJE z vrtno z novi hiši, tik kolodvora pri Mariboru, dam proti posojilu na posestvo vredno 70.000 Din. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Prva in tabulacija«. 3353

MLAD ZAKONSKI PAR z enim otrokom išče mesto za hišnika. Ponudbe pod »Hišnike« na upravo »Večernika«. 3355

Sprejem takoj sostanovalca. Vprašati popoldne v Tattenbachovi 18, levo, zvonec 2. Maribor. 3359

Trisobno stanovanje oddam s 1. oktobrom. Maribor, Dr. Rosinova ulica 23. 3370

Komfortno 4 sobno stanovanje ob parku takoj oddam. Naslov v upravi »Večernika«. 3368

STANOVANJE 4 SOBE, kuhinja, predoba, v sredi mesta oddam odraslim osebam. Naslov v upravi »Večernika«. 3311

SAMSKO STANOVANJE obstoječe iz predsobe, kopalnice in sobe takoj oddam. Vprašajte pri blagajni Grajskega kina v Mariboru. 3323

Gostilniške prostore z inventarjem, tujskimi sobami in stanovanjem da v najem takoj Gospodarska zadruga v Mariboru. 3347

Oddam stanovanje. Maribor, Trnoviška c. 24. 3344

INFORMACIJE

IZJAVLJAM,

da nisem nikoli napravila nobenega dolga na račun svojega moža Mate Kocjana in se bom sama naprej pošteno preživljala. Njegova izjava je radi tega popolnoma brezpredmetna. 3378

Marija Kocjan.

CEMU JADIKOVATI?

V vseh srčnih, finančnih in poslovnih zadevah daje sigurne informacije v inozemstvu priznana astrografijska specialistka vsak tork in petek od 15 do 19 ure. V času Mariborskega tedna dnevno. Mne Felicitas, Maribor, Barvarska ulica 5, vrata 4. 3377

NEPREMIČNINE

Družinske hiše od 11.000.— Din naprej. Štirisobno vilo periferija 55.000.— Din. Osem-družinsko novozgradbo 140.000 Din. Posestva vseh velikosti. Gostilne, pekarnice, prodaja Posredovalnica, Maribor, Slovenska ulica 26. 3349

LEPA, NOVA HISA

v Spesovem selu za Din 32.000 naproda. Jožef Čučko, Nasipna ulica 14, Pobrežje pri Mariboru. 3316

NOVA ZGRADBA

soba, kuhinja, vrt 17.000 Din. PARCELE NAPRODAJ. Vprašati Mohorko, Košaki. 3318

Posestvo 4 oravov, hiša, hlev 25.000. Gozdno posestvo 38 oravov a hišo in milnom 65.000. Stanovanjska hiša z delavnico, mizarskimi stroji 35.000. Hiša v centru, 8 stanovanj, lokal, vrt 165.000, krasna vila v Ljubljani, 6 sob, vrt 225.000. Posredovalnica »Rapid«, Maribor, Gosposka 28. 3383

Manjša stavbena parcela poceni naproda. Vprašajte se Pečuh, Vodnikova ulica 47 Studenci pri Mariboru. 3360

PRODAJ

POHISTVO

lastnega izdelka dobavlja po skrajno zmernih cenah Zaloga pohištva združenih mizarjev, Vetrinjska ulica 22, nasproti tvrde V. Weigl. 9-t.

Enovprežni lojterski in Wnzer-ski voz poceni naproda. Schick, Tržaška cesta 20, Maribor. 3369

Gostilna „BALKAN“ Maribor

se priporoča v času Mariborskega tedna z izbornimi vini liter od Din 10.— naprej. Vsak čas mrzla in topla jedila, cvrti piščanci, pečene race, domače prekajeno meso itd.

Ljubko poletno blago — TEKSTILANA BÜDEFELDT

Ugodne cene

MARIBOR

Gosposka ulica 14

RAZNO

Trajne kodre nosi vsaka elegantna dama. Najlepše in trpežne vam uredi frizerski salon Dobliški po znižani ceni. Maribor, Magdalenska 33. 3343

JOS. TICHY IN DRUG

konec. elektrotehnično podjetje. Maribor, Slovenska ul. 16, tel. 27—56, izpeljuje elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vrt, gospodarskih objektov, zaloge motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčnih cenah. 4-t.

PREDELAVO MADRACOV

doma izvršuje ceneno Ferdo Kuhar, Vetrinjska ulica 26, Maribor. 3182

Branjarijo s trafiko oddam v najem. Naslov v upravi »Večernika«. 3366

LOKAL

za čevljarja, mesarja ali drugega obrtnika, oddam. Gostilna Božič, Sv. Peter pri Mariboru. 3386

UČILISCE KOVAČ

šest- in desetmesečni trgovski tečaj z nemščino. Pisarni pouk v trgovskih predmetih. Prospekt zastoji. Vpisovanje dnevno. Začetek 2. septembra. Maribor, Krekova ulica 6. 3184

Dražbeni oklic.

Dne 9. septembra 1935 ob 11. uri bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin, zemljiška knjiga Sp. Radvanje I. del, vl. št. 42. Cenilna vrednost Din 116.654.—, najmanjši ponudek Din 63.846.66

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Sresko sodišče v Mariboru, dne 18. junija 1935.

SELITVE

s pohištvenimi in odprtimi vozovi, kakor tudi uskladiščenja izvršuje najceneje

Prva jugosl. transportna d. d.

Schenker & Co.

Telefon 20-44

MARIBOR, MELJSKA CESTA šte. 16.

MARIBORSKI TEDEN

RAZSTAVA STEKLA, PORCELANA in KERAMIKE
OGLEJTE SI NOVE
IZLOŽBE STEKLARNE IVAN KOVACIC MARIBOR,
SLOVENSKA ULICA 10.

Kis za vlaganje

JAKOB PERHAVEC

Telefon 25-80

Gosposka ulica 9

Spirit za vlaganje

Telefon 25-80

RANILNICA DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Centrala: MARIBOR v lastni novi palači na ogli Gosposke - Slovenske ulice

Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davno močjo — Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Sprejema vloge in knjižice na tekoči račun po najugodnejšem obrestovanju

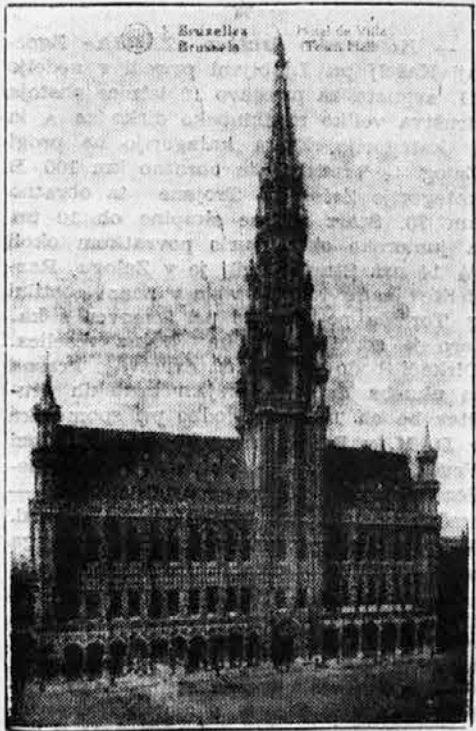
Podružnica: CELJE nasproti pošte, prejšnja štajerska hranilnica

Preko Louvain in Liega proti Kölnu

Slovo od Belgije — Dragulj starega stavbarstva — Zopet utrdbe na meji

Ljubljana, 3. avgusta.

Polagamo smo se začeli posiljavljati tudi od Belgije in kar nekam težko nam je bilo, saj je ta srečna, v primeri z drugimi deželami bogata in lepo urejena država v naših burnih težkih časih kot utvarjena za oddih. Čudno, najprej in najbolj so pomandrala nemška kopita v svetovni vojni belgijsko zemljo in vendar se pozna njihovi sledovi tu najmanj. Antwerpen smo zapuščali brez posebno prijetnih spominov, saj nismo bili posebno gostoljubno sprejeti, čeprav smo morali tako kakor nikjer drugod spoznati, da najlegantnejši hoteli niso vedno tudi najboljše. Takoj po obedu smo se odpeljali preko Louvain in Liege proti Aachnu in dalje v Köln, kjer smo imeli sedmi dan našega potovanja pripravljeno prenočišče. Pokrajinsko je severna Belgija skoraj povsod enaka, ista, večinoma lepo valovita ravnina, kakor morje pred nevihto, povsod enaki znaki blagostanja, marljivosti, zmira za snago in red. Niti pričakovali nismo, da imamo pred seboj še toliko lepoto, toliko znamenitosti. Mesta, kakor Louvain, so pri nas malo znana in če se posebej ne zanimamo za znamenite stavbe, ne boš vedel, kako veličastno presenečenje te čaka v njem.

ROTOVZ V BRUSLJU

Po pravici privlačja Louvain s svojimi zgodovinskimi postopki tujca, saj bi za man iskali po vsem svetu drugo tako krasno gotično stavbo, kakor je Louvainski magistrat. To je sploh v Evropi ena najlepših stavb. Zgrajena je bila v 15. stoletju po načrtih Mathieus de Layensa. Oko in pero mojstra arhitekta in mojstra kiparja bi bila potrebna, da bi opisala to veliko umetnino starega stavbarstva. Poslopje je bilo še dvestokrat razširjeno, toda tako vestno, tako strogo v slogu pozne gotike, da nikjer ne opaziš, kako je delala na teh mestih, kakor najkrajšeje stipe izvajarji in namobaniti stenah, oknih, stolpih in stolpih umetnikova roka poznejših dni, še bolj kakor v Bruslju na znameniti rotovi, na kraljevi palači in obeh stolpih, na tem čarobnem okviru Place Grande, vidiš na tem dragulju starega gotičnega stavbarstva, kako lepo se daje sploščati nam najkrajšeje stipe.

Belgijci imajo svoje veličastne spomenike starega stavbarstva, visoke umetniške vrednosti, imajo jih pa tudi Nemci. Toda med enimi in drugimi lahko opaziš še oboje nektridnega, lahka, bistveno, za oboje naroda in njuno duhovno življenje tako značilno razliko. Belgijci starijše stavbe in belgijski spomeniki kažejo hres razlike mehko, jasno, nežno, ljubko, radost in dobroto tujcajčo linijo, nemški so močnejši, mrki, veličastni samo v svojih dimenzijah in grobo sijo poudarjajočih idejah, da pritiskajo človeka k tlemi, namestu da bi ga povzdignili, mu opolnmočili duha. Zato ne vidiš v Belgiji skoraj nobenega spomenika s koncem v stroku in jezdecem v zamahu, ne vidiš nobene stavbe, pa naj bo še tako velika, da bi imel ob pogledu na njo občutek, da je stopila na zemljo orjaška noga v orjaškem skorju ali udarila po nji v postetisnjena orjaška roka. Stopi pred spomenik neznanemu belgijskemu vojaku v

Bruslju in pojdi pod mrzle oblake spomenika bitke narodov pri Leipzigu in vidiš, a še bolj občutiš boš to veliko razliko med umetnostjo obeh narodov, med vidnimi spomeniki in izrazi njunega značaja, njune miselnosti, njune duševnosti. Ali pa pogled belgijski ali louvainški magistrat na eni in kölnsko katedralo na drugi strani, pa boš videl kako jasno ti stopi ta razlika pred oči.

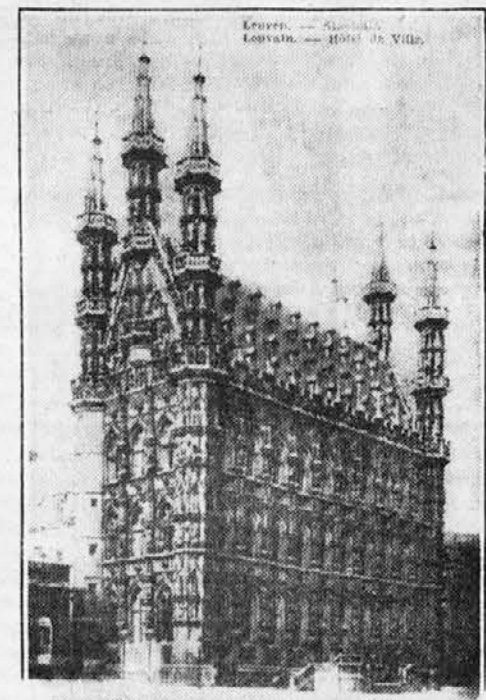
Louvain je glavno mesto province Brabant in je približno tako veliko, kakor Ljubljana. Ima tudi univerzo, ustanovljeno leta 1426. Krasno je poslopje nove vseučilišne knjižnice, zgrajeno v flamskem renesančnem slogu, delo ameriškega arhitekta Warrenja. Sploh naletiš v tem starem mestu na vsakem koraku na pomembne spomenike starega stavbarstva. Bazilika sv. Petra, gotška cerkev sv. Getrude, obe iz 15. stoletja, v njih krasni lesorezi, razvaline v 9. stoletju po kralju Arnulfu sezidanega gradu, ki ga pripisuje ljudska vera rimskemu imperatorju Juliju Cezarju. Mesto je imelo velike pivovarne, strojne tovarne, kemične tovarne, tovarne klobukov in čipk, pa tudi živahno trgovino s poljskimi pridelki. Louvainška univerza, ki jo je ustanovil Filip Dobri Burgundski, je štela v času svojega procvita nad 6.000 študentov, leta 1793. je bila po vpadu Francozov ukinjena, leta 1817 pa zopet obnovljena. Poleg univerze je v Louvainu več srednjih šol, strokovna gospodinjstva šola, učiteljske in umetnostne šole. Ob koncu 14. stoletja je začelo mesto kljub ustanovitvi univerze propadati in kuga v 16. stoletju je pobrala skoraj polovico prebivalstva. Pozneje si je Louvain sicer opomogel, toda tako naglega procvita in razmaha ni dosegel nikoli več in zdaj živi bolj kot zgodovinsko znamenito staro mesto.

Is Louvain je nas vodila pot v Liege, veliko živahno industrijsko mesto, kjer se stekata reki Ourthe in Meuse. To mesto je dobro znano iz svetovne vojne in po legi bi ga lahko primerjali z Verdunom, ker leži v enaki kotlini. 380.000 prebivalcev šteje Liege, ima univerzo z bogato knjižnico, več arhitektonsko pomembnih cerkva, bogat muzej lepih umetnosti, kjer je zbranih mnogo umetnin naše dobe, pa tudi življenje v njem je izredno razgibano mnogo bolj, kakor v Verdunu, s katerim je delilo usodo prvemu navalu nemške vojske izpostavljenih mest. Tu se nismo dolgo pomudili, ker je nas čakala še precej

KATEDRALA V KÖLNU

dolgo pomudili, ker je nas čakala še precej bolj je nas zanimalo, kako bo v Nemčiji, v Hitlerjevi Nemčiji, o kateri se širijo tako različne, nasprotujoče si vesti. Utrajeni od potovanja sicer nismo bili, toda po vsakem obedu so postajali nekateri

ROTOVZ V LOUVAINU

vratovi mehkejši, občudovanje naravnih lepote se je vedno bolj prelivalo v sumljivo povešanje glav, da je prišel nekdo na misel zaupati fotografski plošči, kako sladko se dremlje tudi v avtobusu med

vožnjo. Lepo to ni bilo, a tudi narava bi se lahko pritožila, da ni lepo občudovati jo z zaprtimi očmi. A kaj hočemo, človeka obide slabost, pa se mora duh podrediti telesu.

Od Liegea začnemo pokrajina prehajati z visoke planote v lepo ravno nižino. Proti večeru je že bilo, ko smo se slednje približali belgijsko-nemški meji. Na belgijski strani zopet nove utrdbe in na straži stoječi vojaki. Kakor pred Belfortom, tako je tudi tu zemlja pod grčo razrta. Tudi tu so globoko pod zemljo jekleni in betonski ulji, v njih pa topovi vseh kalibrov in vse morino orožja, da se lahko vsak hip izpremeni v tvornice smrti. Najprej so nas ustavili belgijski cariniki, pa niso bili prav nič sitni. Gladko in dokaj hitro smo opravili formalnosti. Saj pa tudi ni bilo povoda za nadlegovanje. Kar smo imeli s seboj, smo itak kupili v Bruslju, a mnogo tega ni bilo le nekaj malenkosti za spomin.

Komaj smo se ustavili, je pristopilo k našemu avtobusu nekaj holandskih študentov. Kakor so pač vedeli in znali, so nam pojasnili, da ne morejo naprej, ker jim je zmanjkalo denarja, a plačati bi morali na carini takse za svoja kolesa. Menda jim je bilo zmanjkalo boriš 5 frankov in ta malenkost jim je zaprla pot. Hitro smo zbrali med seboj še nekaj več, da so lahko imeli še za cigarete. Da ste jih videli, kako so poskakovali in vriskali od veselja. Zanimali so se, odkod smo, in na vse načine so se nam zahvaljevali, da smo jim omogočili nadaljevati pot. Kdo bi se jih pa ne nasmilil, saj smo bili tudi sami študentje in vemo, da se denar najbolj nerad drži študentovega žepa. Pauper studiosus sum... hodi še vedno po svetu.

J. Z.

Št. Rupert — šopek cvetja sredi vrta

Uživa sloves najstarejšega letovišča na Dolenjskem in je bil priljubljen že pred vojno

Mnogih dolenjskih krajev zadnji čas kar tekmujejo med seboj, kako povzdigati se do nedavna prav tihi sloves svojih letovišč in sistematično opozarjajo nase ter na ne skrivite in mnogim še neznane lepote, ki jih hranijo ti skrivni kotički naše dolenjske zemlje. Dramijo se iz svoje zasajenosti in hrepenijo po življenju, ki ga narekuje današnjost: po vsestranskem napredku na polju turizma in letoviščarstva.

Taka je bežna slika o Dolenjski, nepotvorjena in resnična. Potrebno je bilo, da o njej spregovorimo tembolj, ker se posamezna letovišča v tem delu naše zemlje predstavljajo javnosti, ki naj dobi o njih resno sliko.

Zelo zanimiva je Sentruperška dolina. Je to ozemlje polno naravnih lepot in romantike. Na severu jo zapira Hom (504 m), na jugu znani Debevc, na vzhodu dolga vr-

ki vidimo, da je v mnogih dolenjskih krajih v polnem razmahu.

»Zanemarjena in razporejena« pravi, da je »pastorka Dolenjska«. Povsod naletiš na to jadikovanje. Vse, kar leze in gre, ti skoro z letimi besedami ponovi to žalostno dolenjsko pesem. Beseda o zanemarjeni, zapostavljeni pastorki je padla v našo javnost izrekel jo je nekdo, ki je hotel le dobrohotno opozoriti javno upravo na nekaj gospodarskih pomanjkljivosti, ki bi jih bilo treba še odpraviti da bi pokrajina tem bolj napredovala. Mišljene so bile tu predvsem komunikacije in pomanjkanje elektrike. Pa se je to dobrohotno opozorilo tako nespretno razlagalo med Dolenjski samimi, da to večno govorjenje o zanemarjeni pastorki, prikljam, ki so danes v mnogih dolenjskih letoviških krajih, le škoduje.

Dolenjski vsekakor škodljiv pečen vedno se ponavljajoče iste pesmi, ki ni v skladu z resničnostjo. Naj bo že konec teh neupravičenih očitkov. Bodimo si že na jasnem in točno to mišljeno stanje od resničnosti. Pokrajina res manjka še marsikaj, češar pa v nič manjši meri pa morda v drugačni obliki ne pogrešajo tudi ostali kraji naše banovine ali države. Na drugi strani pa ima Dolenjska mnogo odličnih naravnih pogojev za gospodarske uveljavljanje predvsem za razmah turizma in prometa. Prav resno pa javna uprava deluje tudi že na pripravah za elektrifikacijo pokrajine in izboljšanje komunikacije. Zato dolenjski kraji na glaslu je pridobivajo in oddaljanjo škodljivo besedičenje o zanemarjeni pastorki in slino.

sta dolenjskega grmčevja. Tu je tudi znamenita Vesela gora v cerkvijo, ki ima značaj bazilike. Dolino namaka potok Bistrica, kamor prihajajo nedeljski izletniki na kopanje celo iz Ljubljane. Vsa dolina s svojim grmčevjem ima značaj vinogradnih krajev. Lepa rotovitna polja, plodno grčevje in blago podnebje že od nekdaj privablja goste. Dolina nudi mir in zadovoljstvo ter je ponos Dolenjske.

V tem vrtu sredi livad je kakor šopek cvetja — prijeten letoviški kraj Št. Rupert. Je to edini dolenjski kraj, ki uživa sloves najstarejšega letovišča, in so ga mnogi posejali že pred vojno. Z zmernimi cenami, odlično postrežbo in s prirodnimi ter zgodovinskimi zanimivostmi kraja in okolice so s Sentruperčani utrdili sloves svojega letovišča, ki ga leto za leto povečuje gostje iz tu — in inozemstva. Zgodovinska pomembnost kraja samega in bližnjih gradov je zelo obširna. Domneva se, da je tod egaalno veliko panonsko morje. V dolini pa so prebivali ljudje že pred Rimljani. Obe domnevi potrjujejo dejstvo mnogih izkopnin in najdb, ki jih hranijo v muzeju v Ljubljani. Veliko besedo v dolini je nekdaj imela dnhovščina, saj je Sentruperška župnija obsegala v davnini ozemlje sedaj petih župnij. Župnik te velike župnije Jurij Slatkovič pa je bil kasneje škof dunajski.

Št. Rupert je sedež občine in drugih uradov. Gospodarsko življenje vodi kmetika posejavnica, ter hranilnica in posejavnica, oba uglezna denarna zavoda širom Dolenjske, Št. Rupert je sploh matca za vse gospodarsko, kulturno in socialno nehanje v

dolini, ker je tudi nekakšno naravno središče z izhodiščem v Mirensko in Mokronosko dolino.

Turjski promet v št. Rupertu je v polnem razmahu. Pensioni po gostilnah so tako po zmernosti in cenah, postrežbi in higijeni prav dobro urejeni, da zadovolje še tako razvajenega gosta. Zato vabijo letoviščarje in izletnike, da si ogledajo in spoznajo tudi ta kotiček lepe dolenjske zemlje. Vseledo bo prav gostoljubno sprejet, saj je gostoljubje posebna odlika Sentruperčanov.

Nedeljske izletnike v mirensko dolino opozarjamo na veliko tradicionalno letno letno veselico gasilske čete v št. Rupertu, ki bo jutri pred gasilskim domom. Zato se nudi jutri najlepša prilika Z izletniškim vlakom — polovična voznina na veseličnem prostoru prijetno presene. ruperčani številno prijavljenim izletnikom na veseličnem prostoru prijetno presenečenje. Na pomoč!

Puštski most obnavljajo

Puštal, 2. avgusta.

Zadnje dni so se spravili na poravilo puštskega mostu, ki je lepo dobo devetih let od strahovitih poplav v letu 1926. — služil svojemu namenu. Sedanja poravila bodo temeljita, ker je splošna konstrukcija mostu toliko popustila, da se je bilo bati, da pride prej ali slej do nesreče. Smrekovi tramovi so prepereli, ogrodje je bilo sem in tja nagnilo in plohi izrabljeni. Vse to pride sedaj na most novo. Most je zaenkrat v stanju, kakor bi ga šele na novo gradili. Ograje nima, plohov tudi ne, delavci pa utrjujejo podeta vo mostu, da bo popravilo mostu zares trdno in novi most zmožen ustrezati zahtevam velikega prometa.

Do 10. avgusta upaje biti z deli gotovi. Deleji pa opozarjamo voznike, avtomobiliste in vozače, da je prehod čez most nemogoč. Vozniki v Skofjo Loko torej skozi Soro in Puštal ne morejo, in naj vozijo preko Jeperce. V zvezi z obnovitvijo mostu bodo naredili tudi dohod k mostu. Obrežine, v kolikor jih je izpodjedla voda, bodo zamenili, podaljšali cesto in zregulirali okolico tako, da bosta tvorila cestišče in most sam zaključeno celoto.

Iz Radeč

Olepevalno in turško prometno društvo. Velika želja mnogih mešanov, kakor tudi okolčanov in tujcev, da bi se osnovalo v našem lepem mestecu olepevalno in turško prometno društvo, kakršno obstoja že skoraj v vsaki malo večji vasi, bo končno ušla. Pripravljalnemu odboru, ki je že del časa deloval, se je posrečilo izposlovati pri oblašnih tozadnevno dovoljenje in pravila, katere je pred kratkim potrdila ban. uprava v Ljubljani. Vse meščane, predvsem hišne posestnike, kakor tudi okolčane opozarjamo na veliko važnost ustanovnega občnega zbora Olepevalnega in turško prometnega društva Radeče, ki bo 7. km. ob 20 v dvorani hotela »Jadrane« Mešan! Zavedajmo se, da je olepevalno in turško prometno društvo eden najvažnejših temeljev gospodarske bodočnosti našega mesta in ne pozabljajmo, da ima od turškega prometa neposredno ali posredno sleherni korist da je zato sleherni dolžan, da se občnega zbora deleži in društvo pospešuje.

Vlom in tatvina. Danes teden v zgodnjih urah so si neznani zlikovci počeletli dobre kapljice, prigrizka kakor tudi denarja. Vlomili so v gostilno Musar Alojzije na Hotomežu pri Radečah. Prvi vlom so poskušali pri cestnem oknu. Tu so ubili šipo na zunanjem oknu. V strahu, da bi ropot pri tem oknu prebudil domače, so ga opustili in se lotili, drugega, ki je od spalnice bolj oddaljen. Vlomili so okno ne da bi razbili šipo in pričeli z plenjenjem po gostilniški sobi. Njihov plen se pa ni obnesel, ker je gostilničarka že po večkratni izkušnji iz previdnosti vzela dnevni izkupicek in tobak s seboj v spalnico. Dobili so le par dinarjev in okrog 60 jaje. Značilno je, da je ta vlom drugi v tem dveh mesecev v gostilno Husar Alojzije na Hotomežu. Zlikovce je težko izslediti, ker se okoli te gostilne vedno klati po več brezposelnih, ki dobivajo hrano na Marijinem dvoru.

Mestno kopalnice in Sopota. Čudno je videti, kadar se morajo naši kopalci kopati v mlečno beli vodi, kakor v deveti deželi. Tovarna papirja namreč spušča v vodo Sopoto neko belo tekočino, ki koži kopalcev v mestnem kopalšču, kakor tudi ostalim v Sopoti najbrže ne koristi. Upravo papirnice tem potom naprošamo, da je na mnoge kopalce Sopote malo obzira in ne spušča gotovih kemikalij v potok med 8. in 4. uro, ki je za kopanje najbolj primeren.

Kupuj domače blago!

čast in svobodo. Harland bi svojemu osvoboditelju nikoli ne vzel zaročenke. — Svojo svobodo bom drago plačal. Ingelena, toda svoboda ni predrago plačala niti z življenjem.

Ingeleni so teklo solze po okamenilem obrazu.

— Bodite pogumni, Ingelena, nikar ne obupavajte. Vse bo minilo. — Kaj pa jaz? Kaj se bo zgodilo z menoj? Name pa ne mislite. Vedno vedno plača ženska račun s krvjo svojega srca.

— Eppingen je mlad, Ingelena, — je dejal Harland in se trpko nasmehnil. — Jaz sem pa star.

Na hodniku je zapel zvonec. Ingelena si je obrisala solze in odšla iz sobe. Ko se je vrnila, je vprašal mirno: Ali imate tu potni list?

Prikimal je.

— Morate mi ga dati, da vam preskrbi Eppingen švicarski vizum.

— Čemu?

— Saj vendar moramo čimprej čez mejo.

Ladwik Wolff:

64

BOGINJA DOBROTE

ROMAN

— Kakšno, Conny?

— Praviš, da je Harland duševno povsem zdrav.

— Tako zdrav, kakor ti in jaz.

— Potem pa ne razumem, Inge, zakaj bi ne šli navadno ravno pot, zakaj bi se ne obrnili na pravo pomoč ter zahtevali, da ga znova pregledajo in izpuste.

— To bi trajalo predolgo, Conny. Harland ne moremo pustiti čakati cele tedne ali celo mesece na oddelčev, ker bi zares zblaznel. Poleg tega pa sam trdi, da se razum ne da dokazati.

Eppingen je nestrpno hodil po sobi.

— Ne morem si pomagati, Inge, toda ne morem se otresti občutka, da vso to zadevo po nepotrebnem otežkočata.

— Tega občutka bi gotovo ne imel, če bi bil v Harlandovi koži.

— In še nekaj, Inge. Ne razumem, kaj je nama prav za prav do Harlanda. Mar nimava sama dovolj težkih skrbi glede najine bodočnosti?

— Čunny!

— Govoriti hočem povsem odkrito, Inge. Tvoje razburjenje radi njega je nerazumljivo in smešno. Če bi bil ta dobi Harland dvajset let mlajši, bi bil ljubosumen nanj.

Ingelena je zardela.

— Altruizem je lepa stvar. Toda vsaka stvar ima svoje meje, Inge. To gre predaleč, sama se izpostavljaš nevarnosti, da osvobodiš Harlanda, ki ne more igrati v tvojem življenju nobene vloge.

— Jaz pa pravim, dragi Conny, da altruizem nima meje in da nikoli ne gre predaleč. Povem ti tudi, da se čutim odgovorno za Harlandovo usodo. Razumeš to?

— Ne, bog mi je priča, da ne.

Ingelena je vstala in stopila k Eppingenu.

— Vtepala sem mu v glavo svoje neumne ideje, kako je treba osrečiti Clo-

veštvo. Harland je poskušil uresničiti jih v ozkem krogu in zato so ga vtaknili v norišnico. Mar ni moja dolžnost osvoboditi tega moža?

Eppingen je molčal.

— Mar razumeš, da bi raje uničila sebe, nego opustila skrajni poskus osvoboditi ga? Dvignila je desnico.

— Prisegam ti, Conny, da si končam življenje, če ne bom mogla rešiti Harlanda, kajti pod težo tolike krivde bi ne mogla več živeti. Tako, dragi moj, zdaj lahko ugotoviš, da mi je Harland deveta briga in da se ta zadeva po nepotrebnem otežkoča. Vse to lahko storiš. Toda nikoli, Conny, slišiš, nikoli se ne boš mogel opravičevati sam pred seboj, da ti ni bilo znano, kako stvari stoji. Moje življenje in Harlandovo osvobodjenje je eno in isto.

Eppingenov obraz je postal trd. — Hvala, Inge zdaj vem, pri čem sem. Stopl je k oknu in se zagledal tja daleč proti slavoloku Zmaga, kakor da se hoče od vsega posloviti potem se je pa vrnil k Ingeleni, rekoč: Osvobodim Harlanda!

— Ti hočeš Harlanda osvoboditi?

— Mar nisi rekla, da mora biti tako?

— Ingeleni je ležala na sruo ogromna teža.

— Da, to mora biti, Conny.

— Kako ga hočeš osvoboditi? — je vprašala tiho in že je slutila odgovor.

— Zasmehal se je. Nasilno. Vzemem nekaj z ročnimi granatami oboroženih fantov in pojdem z njimi po Harlanda kar v umobolnico.

— To hočeš storiti, Conny?

— Zaradi tebe, Inge. Zaradi tebe, ne zaradi njega.

— A potem?

— Potem bova morala pobegniti čez mejo, to je jasno. Denar za pot pa mora seveda preskrbeti Harland, jaz sem siromak.

— Če se ti to posreči, ti da celo premoženje.

— Za denar bi tega ne storil, to sama veš.

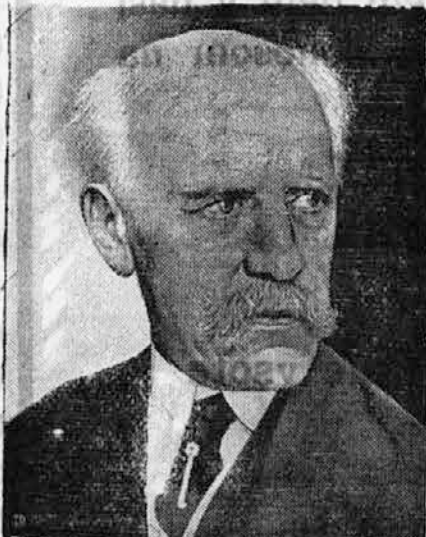
Šele zdaj je Ingelena spoznala grozno nesrečo, ki ji je pretila s tem načrtom. Nikoli več ne bo mogla zapustiti Connyja, če bo zaradi Harlanda tvegala svojo

Inserirajte

Kaj bo s političnimi emigranti?

Nansenov urad preneha poslovati 1. 1939. — Posredovanje norveške vlade pri DN

Napete politične razmere in revolucije v poedinah državah, da ne govorimo o posledicah svetovne vojne, so ustvarile veliko armado političnih emigrantov. Samo Nansenov urad za zaščito emigrantov je skrbel za 1.000.000 emigrantov, od teh za 800.000 Rusov, ki jih je 250.000 v Franciji, drugi pa na Balkanu in na Daljnem vzhodu, največ pa na Kitajskem. Armenskih političnih emigrantov je okrog 180.000, asirskih, asirsko-haldejskih in turških pa okrog 14.000. Vseh nemških emigrantov je okrog 80.000, od teh 20.000 v Palestini. Poleg tega je pa še na tisoče drugih emigrantov iz drugih držav, ki ne spadajo v to kategorijo.

Vse kaže, da so te razmere postale nevarne in da bo treba vprašanje političnih emigrantov urediti, predno se pokaže ta problem v svojih pogubnih gospodarskih, političnih in socialnih posledicah. Nansenov urad, ki je skrbel za ruske, armenske, asirske, asirsko-haldejske in turške emigrante, zaključil svoje delo leta 1939. Kaj bo potem, si zaenkrat še nihče ne more misliti. Nansenov urad je bila edina splošna rešitev vprašanja političnih emigrantov, toda iz političnih razlogov je bilo njegovo delovanje omejeno tako, da je bil rešimo za emigrante iz Nemčije ustanovljen poseben urad, s katerim Društvo narodov nima nič skupnega. Tega urada vlade ne vzdržujejo iz svojih sredstev in on tudi ne izpolnjuje svojega poslanstva. Urad za nemške emigrante je sestavljen iz zastopnikov 13 držav, ki pa bolj branjajo svoje interese v negativnem smislu za emigrante, kakor pa da bi skrbeli za njihovo usodo. Odklonijo odsklanjajo vse vlade denarne prispevke za zaščito nemških emigrantov.

Razen urada za nemške emigrante je v Ženevi še mednarodni odbor za preiskavo intelektualnih emigrantov, ki je pa njegovo delovanje omejeno zaradi pomanjkanja denarnih sredstev. Emigranti iz Poasarija so bili sicer gostoljubno sprejeti v Franciji in za ne naj bi skrbel Nansenov urad, toda iz protesta francoske vlade je razvidno, da plačuje zaenkrat za te emigrante samo Francija. Vprašanje nevzdržljivega razmerja političnih emigrantov je sprožilo te dni norveška vlada in poslala Društva narodov obširno spomenico, ki v nji podrobno obravnava vsa ta preči problem zadevajoča vprašanja. Norveška vlada pravi v svoji spomenici med drugim:

Konec delovanja Nansenovega urada leta 1939 bo pomenil konec dragocene in neobhodno potrebne pomoči političnim emigrantom. Zaenkrat še ni nobenega načrta, po katerem bi se moglo v bodoče ure-

dit to pereče vprašanje. V Evropi sami je najmanj 100.000 emigrantov brez državljanstva, čijih gospodarskih in političnih poldržav je negotov. V danem položaju se zdaj edini praktični izhod ta, da bi ustanovili v Ženevi v okviru Društva narodov osrednjo organizacijo, ki bi bila poverjena skrb za one politične emigrante, katerim je DN že nudilo ali pa jim še nudi zaščito in pomoč. Tehnična stran take organizacije bi bilo treba dobro proučiti, toda za podlago bi lahko vzeli Nansenov urad in koordinirali vsa druga prizadevanja, usmerjena k zaščiti političnih emigrantov. To bi pa pomenilo občutno povečanje izdatkov Društva narodov. Vlade včlanjenih držav bi morale to akcijo finančno podpreti.

Pobuda norveške vlade je edini izhod iz zmede, ki jo je povzročila površna rešitev vprašanja političnega emigrantstva. Problem se vedno bolj zapleta in gospodarska kriza je pripravila vlade do tega, da skoraj sploh odklanjajo gospodarsko pomoč stotisočim emigrantom. Problem žal komplicirajo politične razmere, posebno v državah z avtoritativnim režimom, ki nastopa proti politični emigraciji neizprosno strogo čeprav jo je sam prikladal v življenje. Treba bo torej ne glede na politične strasti in mržnjo prijeti to vprašanje od praktične strani, tu bodo morale sodelovati vlade vseh držav, tudi tistih, ki niso včlanjene v Društvo narodov. Do leta 1939 je še dovolj časa za pametno ureditev tega vprašanja, toda za delo je treba prijeti že zdaj, sicer pride Društvo narodov leta 1939 v zagato, iz katere ne bo izhoda. Norveška vlada je naprosila tajništvo DN, naj spravi to vprašanje na dnevni red prihodnjega zasedanja.

Manevri 5000 m visoko

Zanimive vojaške manevre bo imelo v avgustu sovjetsko vojaško okrožje v srednji Aziji. Tam pripravljajo pohod na Pamir z namenom osvojitvi vsi vojaško tehnično v gorah. Manevri so udeleženi vse vrste orožja, ker hočejo preizkusiti streljanje v redkojem zraku. Vojaštvo pojde na Pamir v polni vojni opremi. 5.000 m visoko v planinah se bodo razvijale velike vojaške vaje z ostrim streljanjem pehote in topništva. Vojaštvo bo moralo premagati težke ovire, globoke prepade, strme pečine, ozke skalnate soteske, deroče hudournike. Na zasneženih grebenih visokih gora, krajevstvo večnega snega in ledu, pripeljejo velike množice tehničnih pripomočkov in živili. Tu bodo potrebni močni živali, žilavost in vztrajnost. Glavno delo bodo morali opraviti oddelki alpinistov.

Kolonizacija polarnega ozemlja

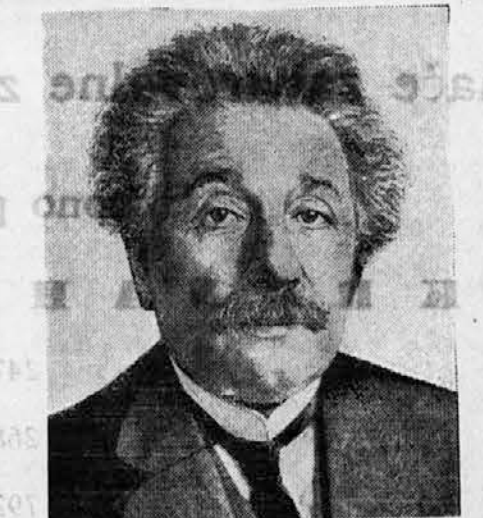
Sovjetski tisk priduže zanimive podatke o uspehih kolonizacij najsevernejših predelov Sovjetske Rusije. Gre za ozemlje, ležeče večinoma okraj polarnega kroga, kjer pred vojno še ni bilo nobene večje naselbine. V marmarskem kraju je prebivalo leta 1920. samo 19.000 ljudi, zdaj jih je že 146.000. Mozenska, pečorska in pišinska oblast so imele 88.000 prebivalcev, zdaj pa 141.000. Potrotilo se je tudi številno prebivalstvo brezovske, sugatske in narjmske oblasti. Te štejejo zdaj 231.000 prebivalcev, leta 1920 so jih pa šteli samo 87.000. Turuhenski je imel 17.000 prebivalcev, zdaj pa jih ima 71.000. Na Kamčatki in severnem Sahalinu je bilo pred 15 leti 34.000 prebivalcev, zdaj jih je pa 273.000.

Neznatno se je pomnožilo prebivalstvo Jarkutska in sicer od 800.000 na 330.000.

Pomnožilo prebivalstva v severnih krajih gre po sovjetski statistiki na račun smotrene kolonizacije, v resnici pa gre močeno tudi na račun prisilne kolonizacije, saj pošiljajo v polarne kraje politično nezanesljive ljudi. Število domačinov je poskočilo samo za 8.000 dočim je prišlo v sedmih letih v polarne kraje 456.000 naseljenecov. Novi kolonisti so močno vplivali tudi na porast severnih mest, ki so šele leta 1922 samo 55.000 prebivalcev, zdaj jih pa imajo že 274.000.

Nova Einsteinova teorija

Pred dvema mesecema je Albert Einstein izjavil, da ni zadovoljen s svojo teorijo relativnosti in izrekel je proti nji nekaj resnih pomislekov. Toda že takrat je izjavil, da dela na novi teoriji, ki bi jo pomislil ke upoštevala. V julijški številki »Physical Review« je s svojim sodrušnikom dr. Rosenom končno objavil svojo novo teorijo. Ko je Einstein objavil specialno teorijo relativnosti, se je govorilo o nji, da jo razume samo 12 ljudi na svetu, zlobni jeziki so pa pri tem celo izpuščali dvojko. Svar strokovnjaka bo torej po bližje pojasniti nove Einsteinove formule in definicije.

Einstein skuša formulirati zdaj vse nehanje v svetovju z atomistično teorijo gmoee in elektrike, ki namenoma ne računa z vrednotami kvantne teorije. Tej teoriji očita Einstein, da sicer zelo uspešno pojasnuje, kako vplivajo atomi in njihovi manjši sestavni deli drug na drugega, da pa sploh ne pojasnjuje pojave relativnosti. Einstein pravi, da je veda zdaj kakor mizar, ki žaga les, potem pa s kladivom zabije vanj žebelj. Piti bi pa moral kakor mizar, opremljen z univerzalnim strojem, ki zna les i žagati i zabijati vanj žebelje. Ta univerzalni stroj naj bi bila njegova nova teorija o gmoii in elektriki, ki se ne peča s posebnostmi poedinih polij sil, temveč razpravlja na splošno o gravitacijskem polju po splošni teoriji relativnosti in o elektromagnetnem polju po Maxwellovi teoriji.

Iz teorije izhaja, da sta električni naboj in gmoia integralni konstanti, med seboj neodvisni, ali da je najmanjši delec v naravi elementarni delec elektrike brez gmoie odnosno z gmoio enak ničli. Iz nje izvira tudi, da ne obstajajo nevtralni delci z negativno gmoio. Nova teorija po Einsteinovem priznanju še ni matematično toliko predelana, da bi se dalo ugotoviti, ali obeega tudi kvantiteta pojave. Izključeno pa o vnaprej ni. Če bi jih obsegala, bi bil Einstein odkril matematičen način, kako spojit njegovo lastno teorijo relativnosti z nič manj slavno kvantno teorijo v enoten, mogočen instrument prirodne vede za razumevanje fizikalnega sveta.

Zakasnitev
Ona: Kako pa moreš priti na sestanek neobit?
On: Prisegam ti, da sem bil ob uri najinje sestanka še gladko obrit.

Pogled v Addis Abebo

Od konca junija do polovice septembra vsak dan nalivi Nočni koncerti hijen in psov

Addis Abeba, zdaj prestolnica Abesinije, se ne more sklicevati na bogato zgodovino, ker je razmeroma še mlado mesto. Ko je leta 1896 zbral cesar Menelik svojo vojsko, da bi jo popeljal proti italijanski armadi, prihajajoč od severa iz Eritreje, so bile abesinske čete zbrane na gorski planoti ob vznožju gore Entote, kjer so imeli konji in mule dovolj dobre pašne. Po svojem ugodnem podnebnju, bogatih vrelih pitne vode in posebno po izborni strategiji lesi je obrnil ta kraj nase pozornost cesarja, ki se je pozmagi nad italijansko vojsko pri Addi vrnil tja in sklenil zaradi tu abesinske prestolce. Addis Abebo ali po naše »Nova roža« je torej stara komaj 35 let.

Izbira starega cesarja je bila zelo pametna. Addis Abeba leži v geometrični sredini države. Mesto obdaja gore kot dobro obrambno sredstvo, poleg tega je pa že samo sovražniku težko dostopno. Podnebeje je zelo ugodno, ker leži mesto blizu ekvatorja. Kraje je zol slikovit. Tu stje skoraj leto in dan sonce, nebo je redko kdaj oblačno. Od konca junija do polovice septembra pa nastane tu izreden metreološki pojav. Krasnim solničnim jutrom slede takoj popoldne silni nalivi z viharjem, grmenjem in treskanjem. Zdi se, kakor da se maje zemlja v temeljih. Neurje traja več ur, drugi dan se pa zopet ponovi. K sreči je mesto zgrajeno na pobočju, da se voda lahko odteka. Zvečer so pa ulice zopet suhe. Tako opravi naliv ki bi sicer zalil hiše, samo eluzbo najboljših cestnih prometcaev, da je mesto vedno snažno. Sredi septembra se pa začne zopet doba lepšega vremena.

Addis Abeba leži 2.500 m nad morskogladino in kdor ni vajen življenja v tako visoki ležečih krajih, bi se v abesinski prestolici ne počutil dobro. Zrak je tu redkejši, občutna je tudi razlika v zračnem pritisku, tako, da vre voda že pri 80°. To seveda vpliva na srce in pljuča. Zato ne vidiš v Addis Abebi nikoli Evropeev, ki bi hodili peš. Vsi se vozijo ali pa jahajo, samo da si prihranijo trud s hojo. Abesincev pa

visoka lega mesta nič ne moti, ker so vajeni redkejšega zraka in ker so izborni: počli Abesinec se ne utruji zlepa. Običajen prizor je v Addis Abebi množica služinčadi, bežeca za gospodarjem, ki sedi v sedlu ali pa v avtomobilu.

Glavne široke in ravne ceste so zvezane z ozkiimi, vijugastimi stranskimi ulicami. Mesto je zelo živahno. Rojeno iz vojaškega taborišča je ohranilo vojaški značaj. Addis Abeba šteje 300.000 prebivalcev. Ljudje hodijo v dolgih belih hlačah, tesno prilagajajo se gležnjem in nosijo nekakšne perlerne. Mnogi hodijo bos, kar jih pa prav nič ne moti. Po glavnih ulicah se vozijo dvorni dostojanstveniki, lepo oblečeni eredi služinčadi, ki skače okrog njih in kriči njihova imena ponosna, da more služiti tako imenitnim gospodom.

V mestu naletiš tudi na mnoge kočije in avtomobile, v katerih se vozijo elegantne dame, ki jim pa zakrivajo večji del obrazov krajevci širokih klobovkov. Tudi dame na konjih, mulah ali oslih niso redke. Okrog njih bega tudi služinčadi. Seveda je pa v abesinski prestolici tudi mnogo bebračev. Vsakdanji pojav je, da se prikaže sredi glavnih ulic v času ko vozi po njih mnogo avtomobilov, čreda krav ali ovac. Ljudje so pa tega vajeni, avtomobilisti se spretno ogibaajo in vse gre gladko.

Čim leže na zemljo mrak, se ulice naenkrat izpraznijo. Vsa vrata in okna ljudje skrbno zapro. Ulice sploh niso razsvetljene, če ne poskrbi za razsvetljavo luna. Nekaj časa vlada v mestu grobna tišina. Kar se začnejo zategati, pretresljivi glasovi, ki jim odgovori srdito lajanje in tuljenje psov po vsem mestu. Psi tulijo na vso moč, vedno močnejši pa postajajo tudi strahotni nočni glasovi. Tako se nadaljuje do ranega jutra ta najstrašnejši koncert, kakršnega si more človek misliti. Vso noč se razlega ta fantastični duet sestradih hijen, ki se priključijo večkrat varedino mesta, in psov, razjaenjenih nad predznostjo.

Namestu orožja pesek in kamenje

Pariška policija si beli glavo z vprašanjem, kdo je je povzročitelj sleparije in mahinacije, kakršnih pozna kriminalistika malo. Pariška tovarna orožja Brandt je dobila nedavno večje naročilo za puške, strojne puške, smodnik in granate. Pošiljka bi morala biti poslana v Buenos Aires. Orožje s strelivom je tehtalo 25 ton in pariška tvrdka ga je poslala v Nantes. Ker so pa nastale tam težkote, so poslali orožje v Rouen in ga naložili na dva tovorna parnika. Ta čas je pa hotela francoska vlada na zahtevo argentinske vlade ustaviti odavo orožja, toda bilo je že prepozno, kajti parnika sta bila že zapustila francoske vode. Ko sta parnika priplula v Argentino, so pa vendar na zahtevo francoske vlade argentinske carinske oblasti pošiljko vrnile Franciji. Oba parnika sta se vrnila čez nekaj tednov v Havre in pošiljko so začasno spravili v skladišča.

Dopisnik »Matina« se je pa obrnil na havreskega župana Leona Mayerja, ki mu je dal presenetljive informacije o pošiljki orožja. Carinski nadzornik je pri pregledu tovora, namenjenega prvotno za Argentino, ugotovil sumljive sledove na zabojih in zato jih je dal odpreti. Lahko si mislimo njegovo presenečenje, ko ni našel v zabojih orožja in razstreliva, temveč kamenje in pesek. Zaboji so bili tako dobro zaprti, da ni niti zrnca peska padlo iz njih. Carinske oblasti vidijo v tem veliko sleparijo, ki pa menda ne bo imela političnih posledic. Policija zdaj išče krivca. Strokovnjak dr. Loir je zadevo preiskal in do-

gnal, da izvira kamen in pesek iz Pariza. S tem je pa rečeno, da so pripeljali v Evropo nazaj orožje in strelivo in da je bilo šele tu zamenjano s peskom in kamenjem. Ni še točno znano, komu je bilo orožje namenjeno, vse pa kaže, da je bilo poslano argentinskim revolucionarjem.

Noslanje zopet v modi

Mnogi ljudje trdijo, da je bilo noslanje bolj zdravo od kajca. Človeka je sililo h kihanju in tako mu je čistilo nosnice, na drugi strani pa ni tako zastrupljalo pljuče kakor kajca. V Angliji prihaja noslanje zopet v modo. Mlado pokolenje, ki je videlo tabatere samo v muzeju in čitalo samo v romanih o strastnih noslajih, se začneja samo ogrevati za noslanje. To baje imenitno spreprave nos, zlasti v megli ali pa če ima človek poln nos dima ali smradu po bencinu.

Zanimivo je pa, da ne nosljajo v Angliji samo moški, temveč tudi ženske. Tabatjera je seveda izpremenila svojo obliko. Gospodične in mlade dame nosijo tobak v lepih dozah, kakor puder in barvila. Med angleško mladino bo noslanje kmalu tako razširjeno, kakor je pri nas kajca. Morda se bo razširilo tudi k nam.

Ne da se begati

Oče: Če bi vedel, kolika sreča je za človeka delo, bi bil marljivjši.
Sin: Nikar me ne begaj oče, v življenju se hočem zanašati samo nase, ne pa na srečo.

Paradoks

— Kje se vaš sinško uči, da je vedno tako umazan?
— V kemični čistilnici.

Frederic Bortet:

Neprevidna

Skozi odprta vrata salončka je tekla svež vonj vrta po dežju. Denisa Foulouova je za hip odložila knjigo in željno vdihavala dušični zrak. Življenje ji je teklo mirno. Bila je že šest let vdova in vsa ta leta je živela v lepi lastni vihi v Maisons-Haffitte. Stari domači zdravnik ji je dejal, da je tako življenje najboljšje za njeni dve hčerki, in Denisa se je brez ugovora uklonila njegovemu nasvetu.

Ni imela posebno rada družabnega življenja in ljubezni v svojem dosedanjem življenju ni poznala. Mož ni znal vzbuditi v nji nikoli nič več nego dolžno naklonjenost. Objokovala ga je brez obupa; mislila si je, da bo po njegovi smrti samo mati, in sicer dobra mati. Nagnjenja do koketiranja sploh nikoli ni čutila in igranje z ljubeznijo se ji je upiralo.

Zdaj je bila Denisa žena dvaintridesetlet let, čedne postave, lepih črnih, resno in mehko zročih oči.

Njeni dve hčerki, desetletna Lucie in osemletna Charlotte, sta prišli s svojo vzgojiteljico posloviti se od nje pred odhodom na izprehod.

Denisa je zopet vzela v roke svojo knjigo.

Minilo je nekaj časa. Na vratih v vrtu ograji je zapel zvonec.

— Gospod Marange je zunaj in rad bi se poklonil milostljivi — je prišel povedat sluga.

Denisa je bila presenečena. Paul Marange je bil najel pred tremi leti so sedno vilo, toda stanoval je v nji s svojo mlado ženo samo v septembru in oktobru. Med mladima zakoncem in Deniso so se bili razvili tesnejši stiki. Čeprav je bila Denisa zelo samotarska, jo je kmalu potegnila za seboj dra-

žestna, živahna, vesela Solange Marangeova mrdnerega nadiha, pa tudi pristnost njenega moža. Med njimi so se razvili prijateljski stiki, ki so se vsako jesen utrjevali. Paul Marange prihaja nenapovedan in sam?

— Naj vstopi, — je dejala Denisa. Vstopil je mlad, elegantno oblečen mož visoke postave in zagorelega obraza.

— Pozdravljeni, dragi gospod, — je začela Denisa. Toda obmolknila je, kajti obraz njenega gosta je kazal silno razburjenje.

— Ali ste kaj videli Solange? — je vprašal ves iz sebe.

— Vaša gospa... Saj vendar ni mogel... Zakaj pa?

— Ker je odšla, — je dejal in se sedel v naslanjač... Upal sem še, da je morda prišla k vam... Da, odšla je davi navse zgodaj.

— Kako to?... Odšla? — je vprašala Denisa, ne da bi mogla razumeti, kaj pomenijo njegove besede.

— Kako to?... Z drugim sevedal — je kriknil divje. »Da, z ljubikom! Telefonirala mi je v pisarno. Odhajam, ne morem več živeti pri tebi... Ljubim drugega. Točno tako. Niti besedice več... To je moderno, a? Hitel sem doli kakor blazen... Vila prazna, omare prazne... Kar mi je šnila v glavo misel, da je odšla morda k vam... Torej ni bilo tu... Zares, to je bila nemuna domneva. Po kaj bi hodila k nam, če me zapušča?...

— To je pa res čudno, — je zašepetala Denisa, ki jo je ta ljubavna drama, h kateri je bila nenadno poklicana, malo žalila in presenečala, obenem pa, čeprav se je branila, tudi zanimala.

— Čudnega to ni nič. Sam sem kriv, — je dejal Paul Marange. — Ljubil sem jo, preveč, preveč sem ji kazal, da jo ljubim... Ah, ta ničvrednica. Vedel sem, da je vihrava, koketna, da se rada igra z moškimi... Toda vse cem ji spre-

gledal... Bila je tako dražestna, tako zapeljiva, če je hotela... Imel sem jo tako rad, da sem verjel, da me tudi ona ljubi... Bil sem ljubosumen, pa si čisto nisem upal tega pokazati. Vendar so se pa začeli med nama prepiri... Ko sem jo videl plesati, zvijati skoraj nago pod krpicke obleke v rokah moža...

Toda zatisnila mi je usta s poljub, ko sem jo hotel obsuti z očitki. Ah, ta nesramnica! Če le pomislim, da je zdaj z onim drugim! — je kriknil in stisnil pesti.

Nadaljeval je, moral se je izpovedati v svojem srdu, ljubosumnosti in obupu, ki ga je zastrupljaj, ki mu je zastiral zavest, da odkriva vse to skoraj neznanji ženi. Njegovo zaupno izpoved je poslušala Denisa začudeno, to jo je presenečalo in zanimalo.

Končno. Ljubezen... izdajstvo, krivost ljubizni... to je torej bilo. Da, romani — čitala jih je malo — so ji govorili o vsem tem. Toda prvič je zdaj videla pred seboj drhteti čustva, ki jih ni nikoli poznala. Končno se je zdela, da bi se Paul Marange rad pomiril.

— Domov moram, — je dejal in stal — Oprostite, prosim, gospa, da sem vas z vsem tem dolgočasil, toda sami vidite, da sem v groznem položaju... Kaj morem storiti? Nič... nič... Če bi jo našel, ne vem, kaj bi storil...

Odšel je, sedel v avto in se odpeljal nazaj v Pariz. Vrnil se je še istega večera s slugo in prtljago.

— Naslednjega dne je znova obiskal Deniso. Bil je tako strd, da se ji je zasmejal.

— Nisem mogel ostati sam doma, — je dejal. — To je pregrozno. Tu bom stanoval. V Pariz se bom vozil samo po opravkih.

Od tistega dne je čisto zahajal k Denisi. Ni si upala odkloniti njegovih posetov, preveč je bil nesrečen. Govoril je o nezvesti ženi; zdaj z gnevom, zdaj zopet v težki potrtosti. Denisa ga

je vedno bolj pomilovala. Skušala je s sočutnimi besedami olajšati mu gorje.

Včasih se ji je to nosrečilo. Paul Marange se je polagoma pomiril. Nehal je govoriti brez prestanka o Solangi. Ni več begal tako pozosto v navalu srca ali gorja po drevedu na vrtu.

Obiski pri Denisi so mu prinašali veliko olajšanje in uteho; in to ji je z globoko hvaležnostjo priznaval. Drugo čustvo jo je prevzemalo in njena vloga tolažnice se je izpreminjala... Zdaj je sprejemala Paula Maranga z naraščajočo simpatijo. Bila je srečna, videč, da njegova bolest pojema, upala je, da jo bo pri nji povsem prebolel...

Posrečilo se je ji to, kajti nekega dne ji je s plahimi besedami odkril svojo ljubezen... Ustrašila se je spoznanja, da ga ljubi... Da, o tem ni mogla dvomiti, ljubila ga je...

Hotela je prekiniti sestanke z njim, pa ni imela dovolj moči za to.

Ljubezen, ki je ni nikoli poznala, je plantala v nji s tem večjo silo, čim bolj jo je hotela zadušiti. Marangova prisotnost ji je bila potrebna. Kadar je bil pri nji, kadar je nežno govoril z njo, je čutila nepopisno blaženost... Toda kaj bo z njenim strogim mirnim življenjem, ki ga je tako cenila, in kaj porečeta šele njeni hčerki?... No, končno pa, kaj naj bi bila zakrivila, če je sprejemala spoštljivo ljubezen, ki je sicer ni podžigala, pa tudi ne odklanjala...

Marange ni nikoli več govoril o nji, ki je bila odšla. Zdelo se je, da oživi lja... Pozabljal je...

Ali je res pozabil? Pekočo dvom se je naenkrat oglašil v Denisi. Zdaj ga je že tako ljubila, da je vedela, da ne bo mogla dolgo kljubovati ljubizni, ki je postajala njeno življenje in ki bi se ne zadovoljila več dolgo brez naslade... Uda se ji ho, to je vedela. Ah, jo je pa on resnično ljubil? O tem se je hotela navedati.

Nekoga večera, ko se je vrnil iz Pariza in izstopil iz avtomobila, je zagledal Paul Marange Deniso na vrtu. Stopil je k nji.

— Gosta sem imela danes, — mu je dejala z drhtečim glasom.

— Gosta? Kakšnega gosta?

— Solange... Da, vaša žena... je prišla...

Zadržtel je, stopil korak nazaj in prebledel.

— Solange... Solange... je prišla... je zajekal.

— Da, obžaluje... prosi vas odpustčenja... Pravi da je bil njen pobeg samo prehodna vrtoglavost, da vas nikoli ni nehala ljubiti...

— Ali je tu? V hiši?... je vprašal ves v ognju pripravljen hiteti k nji.

Denisa ga je zadržala s kretajo.

— Ljubite jo, — je dejala z zamolklim, drhtečim glasom. — Še vedno jo ljubite. Kar priznajte, saj se vam pozna... In pripravljeni ste sprejeti jo takoj nazaj, o vi slabič!... Z menoj sploh ne računate... Tolažili ste se pri meni, polastili ste se me, kakor katerekoli druge ženske, neodgovorno, da bi zadušili svojo bolest. Bila sem vam začasna prijateljica. Ali ste pa računali z menoj? Kaj vam je do mene? Kaj vam je do moje ljubezni, do mojega razočaranja? No torej, nalagala sem vas, razumete? Lagala sem: ni je bilo tu, ni se vrnila!... Toda zvedela sem, kar sem hotela vedeti... Zdaj vem, da jo še vedno ljubite... A jaz vas ljubim... Hotela sem biti vaša... Poiditel Poiditel in nikoli več se ne vrnite...

Ves iz sebe jo je poslušal. Zamahnil je z roko.

— Odhajam... Da, odhajam... Toda zakaj ste to storili? Mislim, se da je ne ljubim več... Nikoli več se ne vrne... Lahko bi bila tako srečna skupaj, vi in jaz... da, zdaj je pa vse končano...

CROATIA

ZAVAROVALNA ZADRUGA
Ustanovljena leta 1884. od občine slobod. in kralj. glavnega mesta **Z A G R E B A.**

Poteklo je 50 let, odkar deluje naša najstarejša in največja, izključno domača zavarovalnica, zavarovalna zadruga „CROATIA“, ki je osnovana zaradi preskrbe našega narodnega premoženja, delovne moči in življenja našega človeka, da tako dobimo tudi mi v svoji domovini institucijo take vrste in da ne bomo več v zavarovalnih poslih odvisni od tujine.

„CROATIA“ se je dvignila do danes v svojem socialnem, humanem in patriotskem delu v naši veliki domovini do višine največjega združnega podjetja v državi, ona gleda upravičeno s ponosom na svoje delo v preteklosti, kajti izvršeno je častno in požrtvovalno v interesu našega naroda.

Razvoj delovanja domače zavarovalne zadruge „CROATIA“:

Leto	Izplačane odškodnine	Skupno premoženje	Zavarovane vsote
V K R O N A H			
1884-5	42.445.32	247.795.66	18.840.682.—
1890	44.936.22	268.837.02	43.985.454.—
1900	129.021.69	792.397.83	114.987.134.—
1910	400.104.96	2,526.497.98	418.639.771.—
1920	2,990.533.44	17,601.742.78	3,,864,701.043.—
1922	14,187.403.32	86,598.591.34	13,,507,644.131.—
V D I N A R J I H			
1923	7,596.508.51	29,950.820.59	5,,755,507.565.—
1928	15,906.653.13	83,827.019.84	9,,260,744.415.—
1933	16,356.352.21	138,385.714.38	9,,668,782.672.—

Centrala je v ZAGREBU.

Podružnice: Beograd, Ljubljana, Novi Sad, Osijek, Sarajevo in Split.

Jamstvena sredstva: Din 145,000.000.—.

Zavarovalni oddelki: požar, vlom, nezgode, transport, steklo, življenje, jamstvo, chômage, auto-riziko, prelom strojev.

Navodila za vse vrste zavarovanja dajeta rada in brezobvezno:

GRASSELLI in KUZMIČ

MARIBOR, Stalna ulica št. 1

uradnika zavarovalne zadruge »CROATIA«.

ZAVARUJTE

pri izključno domači zavarovalni zadrugi

CROATIA